

Este frumoasă constituțiunea noastră, dar și ea ca toate lucrurile în lume își are scăderile ei provenite din explicarea greșită a liberalismului constituțional.

Întreagă viața bisericii noastre, Domnilor deputați, a fost și este un lanț de continuă luptă, și este grea lupta, când ești avizat numai la puterile și forțele tale proprii; și mai grea este însă când ai să o porți nu numai contra greutăților din afară dar și contra năcazurilor interne, când adevărat ai să porți lupta și contra neajunsurilor zilnice, și când lipsindu-ți mijloacele pentru a preîntîmpina greutățile din afară, mai ai să te lupți și contra duhului vremii, contra pornirilor dușmănoase, prevenite din interesele egoistice ale unei sau altei fracțiuni, care pentru a-și ajunge respective pentru-că nu și-au ajuns scopul, nu se sfiește a recurge la mijlocul cel mai urgisit, la mijlocul răsbunării. Și această aparițiune tristă, acest simptom al veacului, este cu atât mai condamnat, cu cât toporiștea la săcurea angajată a zgudui pacea bisericii, se indică a fi din pădurea noastră.

În fața unei asemenea situații ne este cu atât mai binevenită prezența Domnilor voastre, cu cât văzându-vă întruniți aici în sinod eparhial, văzându-mă încungiurat de Domniile voastre, Domnilor deputați, tot atâta fii credincioși și iubitori de biserică și neam, tot atâta bărbați distinși, membri aleși și chemați a promova interesele familiei noastre celei mari, a bisericii noastre străbune, și a instituțiilor ei religioase-morale și culturale-economice, — îngrijirile ni-se mai resfră, greutățile ni-se mai ușurează, inima se înalță și cugetul ni-se ridică peste sfera ocupațiilor și greutăților zilnice, pentrucă întrunirea Domnilor voastre ne dă ocaziunea a ne da socoteala despre cum am chivernisit talanții, a căror administrare și îngrijire ni-s-a concretizat, și avem ocaziunea a vă arăta și greutățile și pedicile, cari ni-se pun în calea progresului dorit.

Chiar și din acest motiv exprimându-vă mulțumita mea pentru jertfa și osteneala ce o aduceți întru împlinirea misiunii primite dela trimitătorii Domniilor voastre, vă întîmpin cu stîmă și respectul, care un arhieru constituțional și conștiu de chemarea sa are și poate avea pentru reprezentanța legală a clerului și a poporului său din eparhie; vă întîmpin cu dragoste și iubire părintească și vă salut cordial cu salutarea bisericii noastre ortodoxe, anunțându-vă și din acest loc bucuria creștinătății, că: *Hristos a înviat*.

Mersul afacerilor și starea diecezei în privința religioasă, morală, culturală și economică se va prezenta și astădată în rapoartele generale și speciale ale Consistoarele noastre. Și până atunci însă îndemnat mă aflu a atinge din acest loc, că deși în anul trecut nu s'au luat la buget dotațiunea extraordinară de 30% dela fondul bisericesc și școlar, totuș cu ajutorul lui Dumnezeu de o parte prin încasarea unei părți mai însemnate din pretensiunile fondului general, de alta prin economizările realizate, ne-a succedat a acoperi

succesive, — cu excepțiunea a cinci-șese mii — deficitul de cincizeci de mii coroane constat înainte cu câțiva ani, și astfel capitalul fondurilor este restituit cu interesele legale, până la suma de 5—6 mii de coroane.

Dar oricât de s'ar părea de satisfăcător acest rezultat al administrării noastre, nu pot întrelăsa accentuarea că, deși pentru anul 1905 ne-am restrins la minimalul trebucios, bugetul iarăș se presintă cu deficit de aproape zece mii coroane.

Poate că prin eventuale economizări și prin încassarea ulterioară a pretensiunilor fondului general ne va succede pentru ăst an a acoperi și acest deficit, dar prin încassările continue, prin liquidarea, ce este în curgere și prin descrierile prevăzute, vor încetă și încă în scurt timp și restanțele actuale ale acestui fond, — angajat de altcun și pentru fondul sidoxial, și atunci nu vom mai avea acoperire nici sperativă pentru toate trebuințele bugetare, iar fondurile diece-deși sunt în creștere vizibilă, cotele cu cari ele concurg la speșele de administrare, numai după ani îndelungați vor putea fi în stare a provedea trebuințele impuse de organizația noastră actuală, carea reclamă încă ameliorări însemnate, și cari toate ne indică posibilele economii în toate direcțiunile.

Dintre *trebuițele* mai ardente aici în centru trebuie să accentuez, că *localitățile consistoriale* reclamă adaptare, eventual reedificare nouă, pentrucă abstragînd dela aceea, că ele sunt nesănătoase, dar nu sunt destul de spațioase și special nu avem loc pentru arhivul sporit an pe an, care împrejurare împedează și mersul regulat al afacerilor, și din acest motiv am și cerut cu raport separat indemnizare specială.

Nu voesc să preocup vederile veneratului Sinod în chestiunea împărțirii fondurilor spre scopul *înființării efiscopiilor nouă* în Timisoara și Oradea-mare, dar nici nu pot întrelăsa se atrag atențiunea Ven. Sinod la raportul special, ce se prezintă în acest merit ca răspuns la însărcinarea din concludul sinodal Nr. 88/904, prin care raport se expune starea, în care ar rămânea diecesa Aradului după dismembrarea părților bihorene și bănățene, și din care raport se poate convinge ori și cine, că neajunsurile noastre materiale sunt pedeca principală la realizarea dorințelor și aspirațiilor noastre.

Este gingașă și îngrijitoare chestiunea de mai sus, dar și mai îngritoare este chestiunea, care îndata la apărarea și sulevarea ei în public au sguduit liniștea sufletească a tuturor credincioșilor noștri conștii de drepturile și datorințele lor ca bisericieni și cetățeni. Înțeleg proiectul de reformă a învățămîntului în școlile noastre confesionale.

Și în aceasta afacere ca și în cele de mai sus se va prezenta raport special, și dacă și în acest cuvînt al meu am menționat și aceste afaceri, am făcut-o pentru aceea, ca și până la prezentarea lor spre desbatere, se puteți cunoaște problemele speciale avizate la sesiunea noastră de acum.

După toate acestea renouind și aci rugăciunile noastre de laudă și închinăciunile de mulțămintă, cari în sfânta biserică le-am înălțat la Tronul părintelui ceresc, pentru toți și pentru toate; și rugându-l și acum pe bunul Dumnezeu, ca și în desbaterile și lucrările noastre să ne umbrească de duhul înțelepciunii de al înțelegerei și al dragostei frățești, declar sesiunea ordinară a Sinodului nostru eparhial pentru anul 1905 de deschisă.

Sinodul arhidiecezan

Sedința I. După deschiderea sinodului prin cuvântarea publicată în nr. trecut urmează alegerea comisiunilor și prezentarea mai multor rapoarte consistoriale, cari se distribuiesc comisiunilor.

În *ședința a doua* ținută în 9 Mai n. la orele 10 a. m., comisiunea organizatoare prin referentul I. de Preda referență asupra raportului general plenar. — Se ia spre știre.

Comisiunea bisericească prin referentul Dr. Gavril Buzura referență asupra raportului general al senatului bisericesc. — Se ia la cunoștință.

Comisiunea școlară prin referentul Dr. Pavel Oprișa referență asupra raportului general al senatului școlar. — Punctele I—V din raport se iau la cunoștință cu adausul, că sinodul se identifică întru toate cu ținuta Exc. Sale d-lui arhiepiscop în ancheta școlară convocată de ministrul și-i exprimă mulțămintă. Asemenea se identifică cu memorandumul episcopatului bisericii noastre prezentat ministrului.

Comisiunea financiară prin referentul Dr. Nicolae Vecerdea referență asupra raportului general al senatului epitropesc, care se ia la cunoștință.

Comisiunea financiară, prin referentul Dr. N. Vecerdea referență asupra raportului consistorial: a) în cauză fondului de penziuni preoțești, b) în cauză lucrărilor de pictură, sculptură etc. la catedrală, și c) în cauză vinderii unei părți din grădina „Flora” și a valorării părții rămase bisericii. — Se primește.

În *ședința a treia*, ținută în 10 Mai, comisiunea organizatoare referență prin d-l I. de Preda asupra raportului consistorial în cauza subvențiunii de 2000 coroane a seminarului, detrasă din partea guvernului. Se decide să se facă reprezentăția cât mai curând, la ministrul de culte.

Comisiunea organizatoare referență prin d-l Dr. Eusebiu Roșca asupra raportului consistorial în cauza înființării unui nou protopopiat. — Se primește.

Comisiunea școlară referență prin Dr. P. Oprișa asupra restului din raportul general al senatului școlar. — Spre știre.

În *ședința ultimă*, ținută în 11 Mai, comisiunea financiară prin referentul Arsenie Vlaicu referență asupra rapoartelor consistoriale în cauza fundațiunii

Șaguna, în a tipografiei și librăriei arhidiecezane și asupra budgetului acestora pe anul 1906. — Se iau spre știre.

Asociațiunea preoților

III

Sunt aproape două luni trecute, de când a pășit în publicitate Anonymus cu un apel către preoțime, în care și prin care voește a o împintenă spre lucrare comună pentru realizarea ideii de a se înființa Reuniunea preoțească. Inmediat după apariția broșurei părintele Bumbescu, foarte însuflețit fiind publică un articol în „Foaia Diecezană”, în care sprijinește pe Anonymus — după cum se și cuvine. Așisderea face și părintele Nicolae Jurca, iar la timpul său și Ven. Sinod eparhial prin concludul adus în cauza aceasta, vedem că ar dori, ca ceva să se facă.

Sunt — poate după mulți — șirele mele prea după timp scrise, ca să mai poată fi luate în considerare, căci a trecut sesiunea sinodală din ast an și astfel acum nu mai au vr'un înțeles. După părerea mea însă totuș cred a fi la timp potrivit și bine primite, căci cetim doar în „Foaia Diecezană”: „În cauza înființării unei Reuniuni a preoților gr. ort. români din dieceza Caransebesului, după o desbatere mai lungă, sinodul decide, ca această cauză să se transpună Consistorului diecezan, cu însărcinarea de a studia chestiunea și a o rezolvă pe baza și în cadrul organizațiunii noastre bisericești, iar despre rezultat să raporteze proxifului sinod eparhial.”

Venerabilul Consistor a primit deci — zic — sarcina de a „studia chestiunea și a o rezolvă”.

Ori care individ voind a săvârși o lucrare oarecarevă are lipsă de deosebite izvoare, din cari estrăgând materii și apoi făcând un conglomerat compus după planul și scopul ce-l urmărește scoate la iveală lucrarea săvârșindă într'o formă perfectă; iar fiind multe izvoarele, din cari estrage materialul, pe care îl folosește la edificare, cu atât mai perfectă îi devine lucrarea.

Voind cinevă a edifică — zicem — un palat grandios, la început se gândește *pentru-ce, din ce și cu ce scop?* Apoi *putea-va există și fără de el?* Dându-și răspunsul potrivit la toate, începe a adună din deosebite izvoare materia, *din care și cu care* să edifice.

Între multele materii, ce le folosește, sunt unele foarte prețioase, altele de tot neprețioase însă indispensabile.

Reuniunea preoților este palatul grandios, ce e a se edifică. Edificatorul este dejă designat de Veneratul Sinod eparhial, iar acum se studiază edificarea. Departe de mine gândul de a da povețe celor ce „studiază chestiunea”, căci Beniaminul tuturor acelora sunt eu. Totuș cred, că nu voiu fi desconsiderat

în zisele mele și cred, că nici un frate preot nu poate fi desconsiderat, dacă cearcă și dorește, ca palatul nostru grandios cât mai îngrabă să se edifice.

La întrebările *pentru-ce, din ce și ce scop* ținteste Reuniunea preoțească, nu am a răspunde, căci scris-a la toate acestea Anonymus răspuns potrivit. Că *putea-vom oare există și fără aceea Reuniune sau nu?* Împrejurările de astăzi dau aici răspunsul dorit de fiecare.

În comunele mici dela țară poate locul omul într'o căsuță cât de micuță, dar spre ex. în strada Andrassy din Peșta aceea căsuță nu este permis a o zidi. Spiritul timpului. — Secolul al XX-lea. — Lume înaintată intelectualminte și coruptă moralmente.

Pantofarii se constituiesc în reuniuni nu pentru a afla vre-o modalitate nouă de a face pantofi, ci pentru-ca bietul amărât și năcăjit de membru cel puțin odată în an să-și poată spune amarul său semenilor săi, cari apoi îl și lecuesc prin mângăierea, ce caută a i-o face, și astfel îi fac plăcută meseria, de care înainte poate că se desgustase. — Apoi pe vr'un perdut caută a-l îndreptă povățuindu-l.

Astăzi nu putem fără „Reuniune preoțească“ — e părerea mea. Este adevărat, că organizațiunea noastră bisericească este astfel compusă, că înșas formează o Reuniune. Pentru aceea multe sunt și se întâmplă între membrii acestei organizațiuni, pe cari înșas nu le cunoaște, nu le poate pe toate cunoaște!

Reuniunea preoțească va avea ale sale de săvârșit; acolo mulți membrii apucați spre povârniș se vor putea trage napoi, căci nu se vor aplica mijloace de disciplinare, ci se va căuta a se desvoltă ambițiunea fiește căruia de o parte, iar de altă parte se va ciunti vanitatea deșartă.

Reuniunea preoțească prin biblioteca sa va da prilej membrilor a se perfecționa prin lectură potrivită stării și chemării preoțești. În sinul reuniunii preoțimea va putea să afle refugiu maniile, de cari suferă unii, așa spre exemplu de mania scrisului. Zic manie, căci am văzut cu ochii — ce până la extrem m'a indignat — pe doi preoți luându-se înșiși și răfuindu-se între sine pe pagina a 4-a a foii „Poporul Român“ despre astfel de lucruri, ce nu sunt cuviincioase a se discuta acolo, știind, că este cea mai lătită foaie populară. Am fost în urma acesteea și mai rău jignit în ambițiunea mea preoțească, când un moșneag de 60 ani din parohie-mi vine și condamnă pe acei frați. Iată-mă ofensat prin faptele altora, căci frați suntem și hreanul, ce s'a dat lor spre miros din partea publicului cetitor m'a atins și pe mine. Fiind însă reuniunea, acolo frați între frați vor discuta și vecinii nu vor cunoaște slăbiciunile casei corpului preoțesc.

Reuniunea preoțească va timbră pe acel membru al ei, care neștiind a alege fiilor săi, cari nu coincid cu ordinațiunile superiorității bisericești, alte carieri decât pe cea preoțească și neputând a-l pregăti să studieze teologia la gr. ort., ca preot gr. ort. își trimite fiul la teologia unită. Tată și fiu de două con-

fesiuni! Cetisem odinioară despre trei frați ovrei: unul rabin. al doilea preot reformat și al treilea preot romano-apusean. Am ajuns noi Românii acum și mai mult să producem pretenia *geșeflăriei* decât înșiși ovreii, căci trei frați nu au putere dictatorică unul asupra celuilalt, dar tatăl asupra voinții fiului cel puțin până e viu are. Unde este puterea credinței și a convingerii, de care în primul rând inspirat are să fie preotul, ca apoi să poată inspira și pe alții? Facând *geșeflării* cu starca preoțească ajungem de nu o mai cinsteste poporul și „vai de acela, dela care vine sminteala“.

Nu este în puțință Prea Sântiei Sale Domnului Episcop și Venerabilului Consistoriu diecezan a ști toate, căci micuța dieceză este destul de mare. Prin reunine însă la cunoștința tuturor pot să ajungă. Prin reuniune preoțimea se va cunoaște pe sine înșas și cunoscându-se va trebui a se lăsa să o cunoască și alții. Prin reuniune preoțimea se va sili mai intensiv la îndeplinirea datorințelor și îndatoririlor sale.

Nu caut din parte-mi cine e urzitorul ideei, căci e mult de când s'a mai scris despre conferinți și reuniuni preoțești, sunt însă pe deplin acord și totodată imi aștern prealabila mea rugare aici, ca această „cesiune“ Venerabilului Consistoriu diecezan să o rezolveze conform dorinții generale a preoțimii. Două conferințe tractuale și una generală într'un an sunt lucruri așa neînsemnate, din acărora neînsemnatate are să iasă un bine mare, un focalar de cultură preoțească — *națională*. Subtrag acest cuvânt, căci — printre sire lăsând să se cetească, — Anonymus pe mine m'a însuflețit și în privința aceasta.

Sunt încă tinăr, dornic de muncă am așteptat, ca să vină alții înainte de mine, să-și spună părerile mai bătrâni ca mine, însă rogu-i, ca să nu ia în nume de rău, căci am crezut timpul de oportum a scrie, și pe ori care îl rog, ca cu rugare nu în mod demonstrativ să își spună părerile Venerabilului Consistoriu diecezan, căci cred, că la baterea noastră ni-se va deschide.

Sălbăgel, în 2/15 Mai, 1905.

Mărian Groza
preot.

Notițe tipiconale

I. S'a născut diferință de păreri cu privire la întrebarea: cum să se facă *apolisul* (otputul, încheerea) slujbelor dumnezești în săptămânile cincizecimii până la ieșirea (încheerea) sărbătorii Paștilor?

În acest obiect cărțile bisericești (rituale și corale) nu ne dau nici o deslușire; tot așa și cărțile de tipic, afară de „Tipiconul... de Silvestru Morariu-Andrieviciu“, care la pag. 214. pct. 13. zice următoarele:

La încheere sau otput, când zice preotul „*Mărire fie Hristoase Dumnezeul nostru, mărire fie*“, se cântă „*Hristos a înviat*“ de trei ori; deci zice

iarăș preotul: „*Cel ce a înviat din morți, adevăratul Dumnezeu nostru, pentru rugăciunile ș. c. l.* Iară ceată cântă apoi „*Hristos a înviat*“ de trei ori, zicând la urmă „*Și ne-a dăruit nouă vicață vecinică, să ne închinăm învirii lui celei de a treia zi*“.

Nu e corect deci, ca după ce zice preotul: „*Mărire fie Hristoase Domnezeul nostru, mărire fie*“ să se zică „*Mărire Tatălui*“ șcl. cum se face în unele locuri, pentrucă în notița amintită se spune apriat, că după „*Mărire fie Hristoase...*“ se cântă „*Hristos a înviat*“ de 3 ori, și numai după aceea zice preotul apolisul (otпустul): „*Cel ce a înviat din morți...*“ Tot din această notița reiese, că la finea slujbelor dumnezești, după ce preotul a zis apolisul (otпустul), cântăreții să cânte „*Hristos a înviat*“ de 3 ori, iar nu cântările obicinuite în celelalte timpuri ale anului bisericesc.

Și această rânduială a apolisului (otпустului) e prescrisă nu numai pentru Dumineci, ci și pentru celelalte zile de peste săptămână până la Înălțarea Domnului.

2. Nu pot trece cu vederea și greșelile, ce se comit la începerea serviciilor divine din timpul numit.

a) Cu privire la începerea *Vecerniei*, iată ce zice Tipicul de București, pag. 334.

După ce dă preotul binecuvântare cântă, *Hristos a înviat*, de 3 ori (în altar odată și în străni câte odată), și îndată Psalmul de seara.

Iar tipicul de Silvestru Morariu-Andrieviciu în §. 160. pct. 2. (pag. 212) zice:

După binecuvântare dela preot, se cântă „*Hristos a înviat*“ de 3 ori, adecă odată în altar și de 2 ori la strane și se cotește îndată psalmul de seară.

Penticostarionul de Sibiu, 1859 (tipărit cu binecuvântarea Marelui Andreiu), la foaia 22 zice:

După ce binecuvântă preotul, *Hristos a înviat*, de 3 ori. Și îndată cetim Psalmul.

În toate cele 3 locuri citate se spune lămurit, că la începutul *Vecerniei*, după binecuvântarea preotului, se cântă „*Hristos a înviat*“ de 3 ori, și cele 2 tipice ne spun, că odată se cântă în altar (de preotul slujitor) și de 2 ori la strane (de cântăreți). Și după „*Hristos a înviat*“ îndată (aşadară fără „*Veniți să ne închinăm*“) cetim psalmul de seara.

b) Despre începutul *Utreniei*, Tipiconul de Silvestru Morariu-Andrieviciu la pag. 213. (§. 160. pct. 5.) zice:

Măneacă (utrenia) până la înălțarea Domnului se începe cu „*Mărire Sântei, cei de o ființă...*“ Deci se cântă rar „*Hristos a înviat*“, până ce tămăiază preotul altarul și biserica, iară după întoarcere în altar, zice cetețul „*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu*“ și cetește cei 6 psalmi.

Penticostarion-ul de Sibiu, 1859 la foaia 27 zice:

După ce zice preotul „*Mărire Sântei și cei de o ființă*“, cântăm „*Hristos a înviat*“ de 3 ori, cu glas lin și rar, ca să aibă vreme preotul să cădească după obicei... Și îndată după „*Hristos a înviat*“: „*Mărire întru cei de sus*“ și cei 6 Psalmi obicinuiți.

Nu este corect deci dacă după „*Mărire Sântei*“ se zice îndată „*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu*“ și cei 6 psalmi.

c) La începutul S. Liturgii, după binecuvântarea preotului, se cântă „*Hristos a înviat*“ de 3 ori și apoi ectenia mare.

3. Dacă luăm în considerare, că în timpul numit și în zilele de peste săptămână la apolis (otпуст) se zice: „*Cel ce a înviat din morți...*“, urmează că și după Întrarea cu s. Evangelie la dumnezeiasca Liturgie, când se cântă „*Veniți să ne închinăm...*“ să se zică (și în zilele săptămânale) „*cel ce ai înviat din morți...*“

4. La „*Dumnezeu e Domnul*“ în zilele de peste săptămână, după tipicul de Silvestru Morariu A. pag. 210, punem Troparele astfel:

a) În săptămâna a 2. 7. și 8. Troparul sărbării, Mărire al Sântului, Și acum iarăș al sărbării.

b) În săptămâna a 3. Troparul „*Iosif cel cu bun chip*“ odată apoi „*Când te-ai pogorât la moarte*“ odată; Mărire al Sântului, Și acum „*Mironosițele muieri*“.

c) În săptămâna a 4. 5. și 6. Troparul învierii de Duminecă, Mărire al Sântului, Și acum al Născătoarei după Troparul Sântului (nu al Născătoarei dintre cele mici, ci din celo ce se cântă în Dumineci la Tropare).

Cetețul

Varietăți

† **George Popoviciu**, paroh ort. român în Cliciova, fost administrator protopresbitalar, deputat sinodal și congresual, asesor al scaunului protopopesesc etc., a reposat Luni în 2 Mai v. 1905 la oarele 4 dimineata, în etate 67 ani. Înmormântarea, care a avut loc Marți la ameazi, a fost o manifestare impozantă a stimei și iubirei, de care s'a bucurat decedatul în viață. Putem zice întreg poporul nostru din aceste părți a luat parte la ultimul onor pământesc dat decedatului. Din Lugoj, Făget și comunile învecinate au fost de față în mare număr inteligenți și poporeni. Comuna bisericască din Lugoj s'a reprezentat prin epitropie, care a depus o frumoasă cunună cu treicolor pe sicriu. Reuniunea meseriașilor români din Lugoj a fost reprezentată prin o delegațiunie. Înainte de funeralii s'a celebrat sânta liturgie. Prohodul l-a celebrat Î. P. C. Sa Arhimandritul *Filaret Musta* azistat de 30 preoți. Tot Î. P. C. Sa a rostit și panegericul. Sicriul împodobit cu 6 coroane a fost dus de preoți din biserică la apropiatul cimiter, unde a fost depus spre odihnă vecinică. Cântările liturgice, precum și cele

funerale le-a cântat corul Reuniunii rom. de muzică și cântări din Lugoj, dirijat de maestrul I. Vidu. La înmormântare s'au prezentat și reprezentanții autorităților publice din cercurile pretoriale Făget și Balinț. În veci neuitatul defunct a lăsat prin testament bisericii din Cliciova pentru scopuri bisericesti-culturale în realități și în prima-valori *peste 5000 cor.* Pe venerabilul defunct îl deplâng: Dr. George Popoviciu protopresbiter în Lugoj, Ana măritată Olariu, Dr. Iosif Popoviciu profesor, ca fii și fică., Sebastian Olariu protopresbiter în Făget, ca ginere., Elena Popoviciu născută Ianculescu, ca noră., Aurora, Florica, Elena, Eugeniu, George, Aurora, Tit, Ionel și Caiu, ca nepoți și nepoate.

Mulțămită publică. Din partea episcopiei dela s. biserică ort. or. română din Lugoj s'a dăruit prin d-l episcop Vasile Dobrin sântei biserici ort. or. române serace din Hezeriș pe Crăciunul trecut 3 măsaie pentru tasuri; iar în săptămâna „Patimilor“ mormântul Mântuitorului nostru Isus Hristos lucrat foarte frumos în catifea. Rog deci pe această cale susamintita episcopie parohială a primi sincerile mele mulțămite, iar bisericii ort. or. române din Lugoj îi doresc cât de mulți ctitori și binefăcători. În numele comitetului parohial — Hezeriș în 1 Maiu v. 1905. — *Traian I. Gașpâr* preot.

Dare de seamă. Pe seama zidindei capele la „Peatra scrisă“ *Domnul preot Nicolae Uzonescu din Cârpa* ne-a colectat următoarea sumă: Biserica gr. or. 5 coroane, Nicolae Uzonescu 1 cor. 12 fil; Toma Corici, Juhász Péter, Szatmári László câte 1 coroană; Mihai Trica 50 fileri; Link Károly, Franț Iosif, Zărie Corici Nr. 6, Ilia Cimpoca Nr. 112, Ioan Munteanu, Simion Moldovan câte 40 fileri; Ioan Zărie Nr. 19, 30 fileri; Mihai Suci Nr. 17, Lazar Suci, Constantin Civig, Pentu Isvercianu Nr. 58, Zărie Trica Nr. 127, Petru Suci Nr. 127, Petru Dugălia Nr. 144, Toma Trica Nr. 147, George Peica Nr. 20, Arsenie Trica, George Uzonescu, Petru Civig, George Trica Nr. 110, Lazar Zărie, Dimitrie Coriciu Nr. 6, Simion Suci, Vasile Vernichescu Nr. 94, Ioan Todorescu Nr. 8, Constantin Chimpan, Pavel Vernichescu, Adam Vernichescu, Maria Suci Nr. 142, câte 20 fileri; Tima Peica 16 fileri; Constantin Todorescu, Ion Liuba câte 14 fileri; Andreiu Suci, Ilia Cămpan, Nicolae Isvercian Nr. 78, Simion Bran Nr. 111, Nicolae Suci Nr. 67, Constantin Coriciu Nr. 150, Zărie Coriciu Nr. 68, Ioan Peica, Dumitrie Gabriel, Petru Coriciu, Nr. 24, Meilă Trică, Ioan Coriciu Nr. 64, Todosiu Trica, Simion Trica, Danilă Ivaniciu, Zărie Trica Nr. 130, Achim Hațegan, Nicolae Cămpan Nr. 112, Solomon Isverceanu, Zărie Vernichescu, Ion Crenagan, Maria Boția, Floarea Sanfira, Simion Târziu, Toma Liuba, Dumitrie Cimpoca Nr. 44, Simion Gabriel, Pavel Bran, Solomon Nistor, Ion Nistor, Nicolae Trica Nr. 110, George Peica, Axentie Peica, Ilia Peica, Ion Radoescu Nr. 107, Ianăș Peica, Vasile Isvercianu Nr. 27, Ilia Trica, Zărie Dugălia Nr. 125, Metode Peica, Ion Todorescu, Toma Radoescu, Ion Cimpoca, Ion Isver-

cianu Nr. 90, Dumitrie Isvercianu, Toma Branu, Pavel Suci, Drăgălina Suci, Nicolae Isvercianu Nr. 27, Solomon Bran, Maxim Vernichescu, Nicolae Civig, Ion Dia, Toma Trica Nr. 3, Pavel Preda, Ion Lala, Petru Nicoară, Simion Cămpan, Petru Preda, Solomia Suci Nr. 17, Lina Orza, câte 10 fileri; Maria Gabriel Nr. 36, Ion Zărie Nr. 120, Nicolae Cimpoca, Ion Chimpan Nr. 89, Dosia Galetariu, Solomia Bonțica, câte 8 fileri; Isac Todorescu 6 fileri; Nicolae Hațeganu 4 fileri. — La olaltă suma de 23 Coroane 84 fileri. — *Domnul preot Ioan Brânzeiu din Bozovicu* ne-a colectat următoarea sumă: Biserica gr. or. rom; Cassa de pastrare „Nera“ câte 5 coroane; Ioan Brânzeiu preot, Nicolae Bihoi preot, Vuc Bihoi, Simeon Disela, Pavel Blidariu, Deonisie Dragoi, Ioan Jurchescu, Petru Miloi, George Matei, Crista Chetrinescu, Alexandru Bussa, Vartolomei Pascariu, Danil Verendeanu, Aurel Simțion, câte 1 cor.; Dumitru Matei, Ana Chetrinescu, câte 60 fileri; Iancu Pungila, Romonița Oprea, câte 50 fileri; Nicolae Matei, George Păștea câte 40 fileri; Petru Mezin, Ion Ciosa, Andrei Beloescu, Dumitru Ienea, câte 20 fileri. Peste tot: 27 coroane 80 fileri. Armeniș la 4/17 Mai 1905. *Ilie Peța*, parohul Armenișului.

Mulțămită publică. În numele comunei bisericesti din Cireșa cu filiile Zăvoiu și Ferdinandsberg esprim și pe această cale sincere mulțămite evlavioșilor creștini, cari din incidentul sărbării „Învierii Domnului“ au dăruit s. biserici „Icoanele împărătești“ în valoare de 200 coroane și adică: *M. O. Doamnă Maria Pătrău* din Caransebeș a dăruit întru pomenirea răposatului ei soț *Ilie Petru* „Icoana Născ. de Dumnezeu“ în valoare de 50 cor. *M. O. Domn Nistor Popoviciu* și soția lui *Elisaveta*, învățător în pensiune din Iaz și fiul lor *Ioan Popoviciu* și soția lui *Mărioara* preot, au dăruit „Icoana Domnului Isus Hristos“, în valoare de 50 cor. *Samfir Boldea* și soția lui *Ilca* Nr. 39, jude comunal, *Ioan Măgariu* și soția lui *Neta* Nr. 5 memb. în comitet paroh ambii din Cireșa au dăruit „Icoana s. Ioan Botez“ în valoare de 50 cor. *Luca* și *Cătălina Boldea* Nr. 55 din Cireșa *Mihaiu* și *Cristina Florei* Nr. 28; *George* și *Elisaveta Ferindescu* Nr. 22; *Găvrilă*, *Andraș* și *Achim Tuștean* Nr. 39; *Nicolae* și *Maria Ferindescu*; *Iosif* și *Maria Sirbu* Nr. 47, toți din Zăvoiu, au dăruit „Icoana s. Ierarh Nicolae“ în valoare de 50 cor. *Doamna Maria Pătrău* a mai dăruit și 2 buchete de flori artificiale pentru s. prestol, în valoare de 10 cor. *Măistrul măsar Ioan Friedmann* din Cireșa a dăruit s. biserici un dulap în valoare de 30 cor. Prea bunul Părinte cresc să reverse milele sale cele bogate și să resplătească cu mulțimea bunătaților sale pe mărinoși donatori. Doamne! Sfințește pe cei ce iubesc frumseța casei tale și-i preamărește cu dumnezească puterea ta. Cireșa în 30 Aprilie 1905. *Ioan Popoviciu* preot gr. or. român.

Iubileu Reuniunii române de muzică din Sibiu. Reuniunea aceasta își va serba iubileul de 25 ani dela înființarea sa la 8 Iunie a. c. st. n. La acest iubileu vor fi invitați toți foștii membrii ai

Reuniunii, binevoitorii ei și Reuniunile și corurile ro-mânești din patrie. Programă va fi următoarea: Joi, la 8 Iunie a. c. nou (ziua înălțării Domnului) la oarele 11 a. m. *act festiv* cu cântări și cuvântare ocazională. În aceeași zi seara mare *concert festiv*. A doua zi și eventual și în zilele următoare reprezentarea operetei populare române „Moșul Ciocârlan“ de Tudor cav. de Flondor. Programă detaliată se va publica la timpul său.

Aviz. La d-l *Cornel Nicolescu* în Kalácsa p. u. Orczifalva se mai pot căpăta două exemplare, din „Octoihul și Tipicul lui Diaconoviciu Loga, Buda 1826“. Prețul unei cărți legate în pele 30 coroane.

Mersul trenurilor. Dela 1 Mai pleacă din Caransebeș spre Budapesta: *Trenuri de persoane* la oarele 4⁰⁰, 9⁴² și 5¹⁵, *trenuri accelerate* la 5²¹ și 11²¹. Din Caransebeș spre Orșova: *Trenuri de persoane* la 10⁴² și 6¹³, *trenuri accelerate* la 4⁵⁰ și 10⁴⁰.

Bibliografie

Dr. Ioan Sîrbu: **ISTORIA LUI MIHAI-VODĂ VITEAZUL DOMNUL ȚĂRII ROMÂNESȚI. I. Răzmirițele și politica lui din afară (dinpreună cu întâmplările atingătoare din țările vecine) 1593—1598.** Editura autorului. Prețul 14 cor. Se poate procura la **Librăria diecezană** din Caransebeș.

Dr. theol. George Popoviciu: *Istoria Românilor Bănățeni.* Lugoj 1904. Editura autorului. 8°, pag. 424. Prețul 6 cor. (7 franci). Se poate procura dela „**Tipografia și Librăria diecezană**“ în Caransebeș.

Pr. V. Voniga: *Etica creștinească sau Referințele morale ale omului.* Timișoara, Tipografia Alexandru Mangold, 1006. 8° pag. 178. Prețul 2 cor. „Am scris — zice autorul în Prefață — ca preot, sub influința insuflețirii, cu ajutorul zelului, la îndemnul vocațiunii și în conștiința datorinții de a lăți între oameni învățătura creștinească și de munci în agrul, unde trimes sunt a face economie de mântuire. Din conștiința datorinții reese și scopul ce l-am avut în vedere, când m'am determinat a-mi publica această lucrare, ce apare în modestie și fără alte pretenții, decât în credința, că dintrânsa pot învăța multe, atât bătrâni cât tinări, și atât, preoți cât laici“.

Liturgia S. lui Ioan Gură-de-Aur pusă în note muzicale după melodiile celor opt-glasuri bisericesti și armonizată, pentru corurile de 4 voci micste, de *Iuliu Birou*, învățător și cantor primar, și dirigintele corului Reuniunii române de cântări „Armonia“ din Ticvaniul-Mare. Opuł II. Editura autorului. Toate drepture rezervate. Prețul 5 coroane 1905.

Floricele din Bănat. Cântări populare și Moto-uri din Compozițiunile d-lui I. Vidu și alții. Culese de N. Jugănar. Prețul 20 bani + porto postal. Se află de vinzare la **Librăria diecezană** din Caransebeș.

*

Anul dela Martie în Moldova în timpul lui Alexandru cel bun, de George Popovici. București, Atelierele grafice I. V. Socecu, strada Berzei 59. 1905.

*

Asocierea preoților. Un apel către colegi de Anonymus. Tipografia Ludvic Sziklai Lugos 1905.

Mulțămită publică

Doamnelor și domnilor condolenți, precum și doamnelor și domnilor, cari prin petrecerea la groapă au dat onorul ultim scumpului și neuitatului meu soț, preotului Iosif Tămășiel, și pe calea aceasta vin să le aduc adânc simțita mea mulțămită.

Vraniu la 3 Mai st. v. 1905.

Eufrosina Tămășiel
văd. preoteasă.

Concurs

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor diecezan ddo 15 Novemvrie 1904 Nr. 4086 B. ex. 1904 prin aceasta se escrie concurs pentru întregirea definitivă a parohiei vacante de cl. II-a din **Sculea**, protopresbiteratul Buziașului, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „**Foaia Diecezană**“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 32 jugere de pământ arător.

2. Birul și stola uzuată dela 95 numere de case.

Concurenții au a subșterne petițiile instruate conform Statutului org. și Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Sculea, — Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. rom. din Buziaș.

În fine concurenții sunt poțțiți a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din Sculea. însă nu în ziua alegerii, spre a-și arătă desteritat-a în cântare, tipic și oratorie, dar numai cu incuviințarea prealabilă a protopresbiterului tractual.

Sculea, din ședința comitetului parohial gr. or. rom. ținută în 27 Martie 1905. 1—3 [16]

Constantin Doboșan
preot și președ. com. par.

Constantin Franțiu
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa*, protopresbiter.

Licitațiune minuendă

Pe baza incuviințării Ven. Consistor diecezan se escrie licitațiune minuendă pentru renovarea și acoperirea cu aramă a turnului sfintei biserici din comuna **Ieșelnița**, protopresbiteratul Mehadiei, cu prețul de exclamare în suma de 2978 cor. 17 fil.

Licitațiunea se va țineă Duminecă în 15/28 Maiu după sfânta liturgio.

Reflectanții vor avea să depună înainte de licitațiune vadiul de 10% din prețul exclamațiunii în bani gata sau în hârtii de valoare, precum și să dovedească, că sunt maestri de profesiune și că au mai efectuit astfel de lucrări.

Specificatiunea de măsuri și spese se poate vedea la oficiul parohial din Ieșelnița.

Ieșelnița, la 21 Aprilie. 1905.

3—3 [15]

Mihaiu Costescu

preot și preș. com. paroh.

În **Librăria diecezană din Caransebeș**
se primește

Un învățăcel

din familie bună și care are cel puțin **3 clase**
gimnaziale ori civile.

Administrația

Librăriei și Tipografiei diecezane Caransebeș.

Vila Dănilă Vălușescu

(Băile Erculane)

Aduc la cunoștința On. public, că în Vila mea de nou zidită și aranjață în stil modern se pot căpăta, începând dela 1 Iunie a. c. până la finea sesonului balnear, camere pentru oaspeții, cari cercetează Băile Erculane.

Prețuri moderate dela 1 cor. 60 fil. în sus. Servit prompt. Curățenie exemplară.

Informațiuni detaiate dă cu plăcere subscrisul.

Petru Vălușescu

proprietar.